

Worminfecties (voor Spoelwormen zie: acute spoelworminfectie)

Verschijnselen

Bij het varken kunnen vele soorten wormen worden onderscheiden. Voor Nederland zijn de maagdarmwormen van belang. Van de maagdarmwormen vormen de spoelwormen ver weg het grootste probleem. Andere maagdarmwormen zijn de knobbelworm, de rode maagworm, de zweepworm en het aaltje.

- **Rode maagwormen** kunnen vooral worden aangetroffen bij zeugen met weidegang. Verschijnselen: Grauwe, magere zeugen met een verminderde vruchtbaarheid. Deze worm komt weinig voor.
- **Knobbelwormen** komen eveneens voor bij volwassen varkens. Zware besmettingen veroorzaken diarree of verstopping, verminderde groei tot zelfs vermagering en verstoring van de bronstcyclus.
- **Het aaltje** is een worm die problemen kan geven bij zuigende biggen en kan voorkomen in vochtige, warme en onhygiënische kraamstallen met stro. Deze wormbesmetting komt momenteel weinig voor.
- **De zweepworm** komt vooral voor bij vleesvarkens. De besmetting verloopt meestal zonder verschijnselen. Zware besmettingen kunnen gepaard gaan met waterige tot bloederige diarree. Deze vorm komt zelden voor.
- **De spoelworm.** Spoelworminfecties komen nog steeds zeer vaak voor, vooral bij vleesvarkens. De volwassen spoelworm is 15 – 40 cm lang. Bij zware besmettingen zijn de varkens bleek, grijs en dun. Tevens kan diarree optreden. Tijdens een zware besmetting kunnen na 6 dagen ernstige luchtweginfecties optreden als gevolg van een grote invasie spoelwormlarven in de longen. Varkens worden acuut benauwd en kunnen sterven (zie onder acute spoelworminfectie)

Oorzaak

De ziekte wordt veroorzaakt als gevolg van een minder goede hygiëne en / of een onvoldoende wormbestrijding.

Besmettingsroute spoelwormen

Na opname van besmettelijke eitjes komen de larven (L2 stadium genoemd) in de dunne darm uit, waarna de trektocht via de bloedbaan naar de lever begint, na 3 dagen wordt de lever bereikt. In de lever ontstaat het L3-stadium, na 1 week trekt de larve als L3 door het bloed naar hart en longen. De eerste larven bereiken de longen 5 tot 6 dagen na infectie. In de longen worden longblaasjes doorboord, waarna de larven in de bronchiën in het L4 stadium komen. De larven verblijven ongeveer 2 weken in de longen. Ongeveer 3 weken na infectie worden de larven weer opgehoest en komen zo weer in de dunne darm. In de dunne darm ontstaat het L5 stadium, in de periode tussen de 21e en 29e dag na infectie. De eerste eieren worden 8 tot 9 weken na infectie geproduceerd door de dan volwassen wormen. De cyclus duurt 35-60 dagen. De meeste infecties doen zich voor in de vleesvarkensperiode, hoewel verschijnselen bij gespeende biggen ook goed mogelijk zijn.

Schade als gevolg van spoelwormen

De schade kan aanzienlijk zijn en kan oplopen tot 40 gram groeivertraging per dag en €2,- inkomstenderving als gevolg van afgekeurde levers.

Diagnose van worminfecties

Aan de hand van de verschijnselen, het % afgekeurde levers bij slachtvarkens, en via mestonderzoek op aanwezigheid van eieren. Ook is men zeker van besmetting als na het ontwormen volwassen spoelwormen worden in de mest en worden gezien of indien volwassen spoelwormen tijdens het slachten worden aangetoond..

Risicofactoren van worminfecties

- Slechte hygiëne.
- Slechte ontwormingsstrategie.
- Aankoop besmette varkens.

Aanpak van worminfecties

Preventie

hygiëne.

- Wassen van de zeugen voor het werpen. Hiervoor kan groene zeep worden gebruikt. Het verdient altijd de voorkeur om de zeugen te wassen vóórdát ze in de kraamstal komen. Zorg er ook voor dat de kraamstal schoon, ontsmet en droog is.
- Bedrijven met wormen moeten extra aandacht besteden aan het reinigen van de afdelingen. wormeieren die achterblijven van de vorige ronde zijn namelijk bijna altijd de oorzaak van herbesmettingen. Bedenk dat de spoelwormeieren erg resistent zijn, zich hechten aan alle mogelijke oppervlakken en in mest lang overleven (langer dan 5 jaar).
- All-in all-out met daarna een grondige reiniging van de afdeling is daarom een absolute vereiste voor vleesvarkens- en opfokvarkens! Vleesvarkens overleggen naar een andere afdeling is dan ook niet wenselijk.

Ontwormen:

Vleesvarkens, op basis van het % afgekeurde levers:

- Ontwormen is niet nodig, indien het % afgekeurde levers lager is dan 0,5%
- Eenmaal ontwormen in de 1e week na opleg, indien het % afgekeurde levers ligt tussen 0,5% – 5%
- Tweemaal ontwormen in 1^e en 6^e week na opleg, indien het % afgekeurde levers ligt tussen 5% - 10%.
- Driemaal ontwormen in 1^e, 6^e en 11^e week na opleg, indien het % afgekeurde levers hoger is dan 10%

Zeugen: steeds vóór inleg in kraamhok of de hele zeugenstapel 2x per jaar (injectie, voer of drinkwater) bij b.v. groepshuisvesting.

Beren: 3x per jaar.

Opfok: bij opleg + eventueel 1 week voor verplaatsing naar de zeugenstal.

Dieren met de worminfecties

- Ontwormen.